

світу і їх об'єднаннях, наприклад, Європейському Союзу, виділяються чималі кошти з національних бюджетів.

Список використаних джерел:

1. Воскресенский В. Ю. *Международный туризм*. М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2006. 255 с.
2. Куліш І. М. *Екологічний туризм як чинник розвитку сільських територій України. Економіка АПК. Міжнародний науково-виробничий журнал*. – 2013. – № 2. – С. 80-85. 122 З. WWOOF - World Wide Opportunities on Organic Farms [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.wwoof.org/>.
4. WWOOF in Ukraine. – URL: <http://www.expatsblog.com/en/classifieds/europe/ukraine/wwoof.html>.
5. *Сільський зелений туризм*. URL : <http://www.greentour.com.ua/ukrainian/1/>.
6. *A brief history of WWOOF*. URL : <http://www.wwoof.org/history.asp>.

СІЛЬСЬКИЙ ТУРИЗМ У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Миронов Ю.Б., канд. екон. наук, доцент
Львівський торговельно-економічний університет
Придак В.П., директор
Національного природного парку «Сколівські Бескиди»

Напрямок розвитку туризму, який є відносно безпечним для довкілля в контексті мінімального негативного впливу та відповідає принципам концепції сталого розвитку територій, є сільський туризм як специфічна форма туризму, яка включає комплекс усіх видів діяльності та аспектів інтегрованого туристичного продукту, таких як відпочинок на селі, насолода довкіллям, природою, спокоєм сільської місцевості, вивчення аграрних ремесел, традицій тощо. З огляду на глобальну економічну динаміку, планування та програмування для розвитку сталого сільського туризму є одним із нових викликів для зміцнення та відродження земель, які в іншому випадку не є конкурентоспроможними [1; 2].

Розширення пропозиції туристичних подорожей та використання природних ресурсів для туристичного виробництва в останні десятиліття викликали низку негативних зовнішніх ефектів, пов'язаних із забрудненням навколишнього середовища та виникненням можливих загроз для природної і культурної спадщини. Як одна з найпотужніших галузей економіки зі значними економічними результатами, туризм несе важливу екологічну відповідальність, завдяки чому нині все частіше аналізується так званий екологічний вимір туризму у функції цілісного сталого розвитку. Однією з передумов розвитку туризму є здорове природне та людське довкілля, що також закладено в концепції сталого розвитку для досягнення відповідального функціонування галузі з метою збереження навколишнього середовища як ресурсу туристичного продукту.

Сталий розвиток означає нову філософію розвитку, засновану на збереженні навколишнього середовища, енергоефективності, безпечності

харчових продуктів, соціальної стійкості тощо. Концепція сталого розвитку туризму є домінуючою на сьогодні і стосується всіх туристичних напрямків та всіх учасників туризму, одночасно зберігаючи та збільшуючи потенціал використання туристичних ресурсів у майбутньому, не ставлячи під загрозу перспективи майбутніх поколінь задовольнити власні потреби. Попередня концепція «несталого розвитку» базувалася на парадигмі гомоекономіки, економіки прибутку та домінування інтересів компанії, що і призвело до негативних наслідків [3, с. 333].

Сталий розвиток є якісним фактором нової концепції розвитку економіки, необхідної як на глобальному, так і національному і місцевому рівнях. Попередня парадигма «несталого» зростання та розвитку стикнулася з двома основними цивілізаційними обмеженнями: екологічною та соціальною детермінацією. Екологічне руйнування є суттєвим побічним ефектом, який несе загрозу людству в глобальних масштабах. Досі навколишнє середовище вважалося безкоштовним даром природи і практично необмежено використовувалося у суспільному виробництві, що спровокувало численні негативні наслідки. Ключовим фактором обмежень соціального виміру розвитку є соціальна нерівність як побічний ефект попередньої парадигми розвитку. Соціальна обмеженість виражається у високому рівні безробіття, бідності великої кількості людей, еміграції молодих талановитих і освічених людей за кордон, у демографічних проблемах, занедбанні та опустошенні сіл. Все це є дуже серйозними проблемами для розвитку економіки та суспільства, що негативно впливає і на розвиток туризму.

Сільський туризм має численні економічні та соціальні функції, здатність сприятливо впливати на розвиток інших видів економічної діяльності. Концепція сільського туризму базується на багатих природних ресурсах, сільській спадщині, сільському способі життя та аграрній діяльності. Природні ресурси включають гори, річки, озера, ліси, а сільська спадщина включає традиційну архітектуру, промислову спадщину, історію, замки, церкви, сільські оселі. Сільське життя пов'язане з підприємництвом, місцевими подіями, гастрономією, традиційною музикою, місцевими анімаційними та іншими заходами.

Однією з найважливіших ролей сільського туризму є збереження та популяризація сільських територій як специфічних туристичних напрямків та сприяння розвитку сільських територій. Сільські території – це не лише сільські господарства, призначені виключно для первинного виробництва, але й господарства з потенціалом для розвитку туризму через задоволення різноманітних потреб, таких як відпочинок, дозвілля, спорт, культурно-пізнавальних, рекреаційних та інших потреб. Привабливість сільського туризму оцінюється наявністю здорової їжі, незабрудненістю повітря і води, сприятливим кліматом і навколишнім середовищем, миром і спокоєм, незайманою природою, збереженою соціальною та культурною спадщиною, етнічними ресторанами, якісною інфраструктурою.

Своєчасне планування розвитку туризму є найважливішим кроком для запобігання можливої шкоди разом із поступовою деградацією екологічних

цінностей, які є особливо важливими для туризму. Нинішні негативні впливи туристичної діяльності на якість довкілля спричинені недостатнім виконанням нормативно-правових актів планування та будівництва, обмеженістю інфраструктури для очищення стічних вод та неконтрольованою утилізацією відходів, а також неефективним управлінням природними ресурсами на заповідних територіях. Досягнуті результати разом із подальшим прогнозованим зростанням туризму демонструють необхідність стратегічного управління в туристичних галузях, насамперед, коли йдеться про контроль подальшого зростання туризму з метою забезпечення сталого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Garau C. *Perspectives on Cultural and Sustainable Rural Tourism in a Smart Region: the Case Study of Marmilla in Sardinia (Italy)*. *Sustainability*. 2015. Vol. 7. pp. 6412-6434. DOI: 10.3390/su7066412.
2. Ziaabadi M., Malakootian M., Zare Mehrjerdi M.R., Jalae S.A., Mehrabi Boshrebadi H. *How to Use Composite Indicator and Linear Programming Model for Determine Sustainable Tourism*. *Journal of Environmental Health Science and Engineering*. 2017. Vol. 15 (9). DOI: 10.1186/s40201-017-0271-5.
3. Premovic J., Pejanovic R., Škatarić G. *Tourism and Rural Development*. *Green Room Sessions 2018 International GEA (Geo Eco-Eco Agro) Conference*. Podgorica, 2018. pp. 329-336.

ГАСТРОТУРИЗМ ЯК МЕТОД ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Павлюк С.І., канд. екон. наук
Миколаївський національний аграрний університет

Відповідно до Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини, остання трактується як «...ті звичаї, форми показу та вираження, знання та навички, а також пов'язані з ними інструменти, предмети, артефакти й культурні простори, які визнані спільнотами, групами й у деяких випадках окремими особами як частина їхньої культурної спадщини. Ця нематеріальна культурна спадщина, що передається від покоління до покоління, постійно відтворюється спільнотами та групами під впливом їхнього оточення, їхньої взаємодії з природою та їхньої історії і формує у них почуття самотності й наступності, сприяючи таким чином повазі до культурного різноманіття й творчості людини» [1].

Наразі до національного переліку нематеріальної культурної спадщини України включено 6 елементів: опішнянська кераміка, культура хліба (хлібна культура і традиції), кролевецькі ткани рушники, петриківський розпис, косівська мальована кераміка, козацькі пісні Дніпропетровщини [2]. З 2020 року розпочалася робота щодо включення до Репрезентативного списку ЮНЕСКО та визнання як української нематеріальної культурної спадщини «Культури приготування українського борщу».

Оскільки українська кухня є частиною нашої національної ідентичності,